

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. III. 20.064/2008/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szunai Mária ügyvéd (4025 Debrecen, Piac u. 77. fszt. 1. szám) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Joó Ügyvédi Iroda (4200 Hajdúszoboszló, Gönczy P. u. 4. szám, ügyintéző: Dr. Joó Zoltán ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I. r. alperes címe) I. r., a II.rendű alperes neve (II. r. alperes címe) II. r., a III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) III. r., az IV.rendű alperes neve (IV. r. alperes címe) IV. r., az V.rendű alperes neve (V. r. alperes címe) V. r. alperesek ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2007. november 20. napján kelt, 14. P. 21.580/2005/61. számú ítélete ellen az I. r. alperes részéről 63. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részben megváltoztatja, és az I. r. alperest terhelő értékkiegyenlítés összegét 2 592 727 (Kettőmillió-ötszázkilencvenkettőezer-hétszázhuszonhét) Ft-ra leszállítja.

Kötelezi a peres feleket, hogy fizessenek meg az Államnak külön felhívásra - az abban foglalt időben és módon - a felperes 13 600 (Tizenháromezer-hatszáz) Ft, az I. r. alperes 27 800 (Huszonhétezer-nyolcszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6000 (Hatezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes és az I. r. alperes (a továbbiakban: peres felek) házastársak voltak, házasságukat - amelyből 1999. szeptember 26. napján A. K. utónevű gyermekük született - a Hajdúszoboszlói Városi Bíróság bontotta fel a 2004. szeptember 16. napján jogerőre emelkedett 3. P. 20.257/2004/4. számú ítéletével. A jogerős ítélet indokolása szerint a peres felek életközössége 2003. júliusában szűnt meg.

A peres felek a házassági bontóperben kötött egyezségben- egyebek mellett - abban állapodtak meg, hogy a ... szám alatti utolsó közös lakás használatát megosztják akként, hogy a felperes a hálószoba, az alperes a másik szoba kizárólagos használatára jogosult az egyéb helyiségek közös használata mellett.

Megállapodtak abban is, hogy a lakás közös használatával kapcsolatban felmerülő kiadásokat egymás között egyenlő arányban viselik.

Az egyezségben a házastársi közös vagyonhoz tartozó ingóságait is megosztották.

A felperes keresetében a házastársi közös vagyon megosztását, ennek keretében a ... szám alatti ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetését kérte oly módon, hogy a bíróság az I. r. alperest jogosítsa fel az 1/2-ed tulajdoni hányadának a megváltására, és kötelezze 5 247 040 Ft megváltási ár és értékkülönbözlet megfizetésére. A II-V. r. alpereseket mindezek tűrésére kérte kötelezni.

A 2006. június 29. napján megtartott tárgyaláson előterjesztett kérelmében a keresetét felemelte, 2005. január 1. napjától havi 15 000 Ft használati díj megfizetésére is kérte kötelezni az I. r. alperest.

Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a házassági életközösségük 2004. május 22. napján szűnt meg.

Az I. r. alperes nem ellenezte a házastársi közös vagyon megosztását, és a közös tulajdon felperes által igényelt módon történő megszüntetését, vitatta azonban a felperes elszámolását. A használati díj megfizetésére irányuló felperesi kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a házassági életközösségük a házasság felbontása iránti perben hozott jogerős ítéletben megállapított időpontban, 2003. július hónapban szűnt meg. Kérte a felperes perköltség megfizetésére való kötelezését.

A II-III. r. alperesek a perben érdemi nyilatkozatot nem tettek.

A IV-V. r. alperesek nem ellenezték a kereset teljesítését.

Az elsőfokú bíróság a 61. sorszámú ítéletével a felperes keresetét részben alaposnak találta, és a peres feleknek a ... belterület, ... hrsz. alatt nyilvántartott, a valóságban ... szám alatti ingatlanon fennálló közös tulajdonát akként szüntette meg, hogy a felperes 1/2-ed tulajdoni illetőségét az I. r. alperes tulajdonába adta, és az I. r. alperest házastársi közös vagyon megosztása jogcímén 60 napos teljesítési határidővel 2 819 039 Ft értékkülönbözlet megfizetésére kötelezte.

A II-V. r. alpereseket ennek tűrésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperes részére 10 000 Ft perköltséget.

Az eljárás során felmerült egyéb költségekről úgy rendelkezett, hogy azt a peres felek maguk viselik.

A felperest 97 100 Ft, az I. r. alperest 86 300 Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére kötelezte - külön felhívás alapján - az Állam javára.

Megkereste az illetékes földhivatalt, hogy a megváltási ár kifizetésének igazolását követően a felperes tulajdonaként nyilvántartott 1/2-ed tulajdoni illetőségre az I. r. alperes tulajdonjogát házastársi közös vagyon megosztása jogcímén jegyezze be.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság alaposnak találta a felperes annak megállapítása iránti kérelmét, hogy a házassági életközösségük a korábbi, a házasság felbontása iránti perben hozott jogerős ítéletben foglaltaktól eltérően, 2004. május hónap végén szűnt meg.

A felperes a házassági életközösség megszakadásának eltérő, az általa megjelölt időpontban történő megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy a peres felek között eddig az időpontig a gazdasági közösség fennállt, hozzájárult a háztartási költségekhez, háztartási munkát végzett, és a gyermeknevelésben is részt vett.

Az I. r. alperes elismerte, hogy a felperes a költségekhez hozzájárult, és állította, hogy erről nyilvántartást vezetett.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az I. r. alperes nem bizonyította, hogy 2003. júliusától, vagy a felperes elköltözésétől, 2004. májusától kezdődően vezetett kimutatást.

Az elsőfokú bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy „alaposan feltételezhető, hogy 2004. májusától vezette a nyilvántartását az I. r. alperes, mert mindkét fél előadta, hogy a felperes elköltözését követően még a rezszi költségekhez hozzájárult a felperes 2005. március hónapig”.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége kezdő időpontjának a megállapítása az életközösség megszűnésére vonatkozó időpont megállapításánál nem bír jelentőséggel.

Értékelte azt a körülményt, hogy a felperes a házasság felbontása iránti kereset benyújtásával kifejezésre juttatta a házastársi összetartozás és kapcsolat megszakítása iránti elhatározott szándékát. Megállapította, hogy a peres felek között az együttélés 2004. május végétől már nem valósult meg, amit alátámasztott Sz. A-né, T. F-né tanúvallomása, akik előadták, hogy a felperes a közös lakásból 2004. május végén, illetőleg nyarán elköltözött.

Azt a tényt, hogy 2004. májusát követően már érzelmi közösség sem állt fenn a peres felek között, az elsőfokú bíróság megállapítása szerint M. P.tanú igazolta, aki a felperessel fennálló kapcsolatának kezdő időpontját 2004. május 27. és 31. között jelölte meg.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a peres felek házassági életközössége 2004. május hónap végén szűnt meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a peres felek házastársi közös vagyonát megosztotta, a perbeli ingatlanon fennálló közös tulajdonukat a felperes 1/2-ed tulajdoni hányadának az I. r. alperes tulajdonába adásával szüntette meg, és az I. r. alperest terhelő megváltási árat 2 878 127 Ft-ban, a marasztalási összeget pedig az I. r. alperesnek közös adósság elszámolása címén járó 59 088 Ft levonásával 2 819 039 Ft-ban határozta meg.

A megváltási ár megállapításánál abból indult ki, hogy az ingatlan 13 000 000 Ft-ban meghatározott jelenlegi üres beköltözhető forgalmi értékét a peres felek közös kiskorú gyermekének a bentlakása 5 %-kal, 650 000 Ft-tal csökkenti, ezért az elszámolás alapját az ingatlan 12 350 000 Ft-ba megállapított, részben lakott forgalmi értéke képezi.

Az elsőfokú bíróság ezt a döntését azzal indokolta, hogy a közös tulajdonú ingatlanban bentlakó tulajdonostárs, az I. r. alperes a lakást nemcsak saját, hanem a nála elhelyezett, vele együtt lakó kiskorú gyermek érdekében is használja.

A Csjt. 77. §-ának (1) bekezdése értelmében a kiskorú gyermek lakásának biztosítása mindkét szülőnek kötelezettsége, ezért az elsőfokú bíróság, mivel az ingatlant a bentlakó, I. r. alperes váltja magához, a bentlakás által okozott értékcsökkenés következményeit csak bizonyos mértékben hárította az I. r. alperesre.

Az elsőfokú bíróság az értékcsökkenés mértékét az eset összes körülményeinek mérlegelésével - figyelembe véve az ingatlan adottságait, használati módját, a gyermek életkorát - 5 %-ban találta megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az I. r. alperes az ingatlan megszerzésére fordította a 2 028 845 Ft összegű különvagyonát, ezért azt értéknövekménnyel megtéríteni rendelte az I. r. alperes javára. Az I. r. alperes különvagyoni ráfordításait az ingatlan részben lakott forgalmi értékéhez viszonyítva 6 593 746 Ft-ban határozta meg (2 028 845 Ft : az ingatlan vételárához, 3 800 000 Ft-hoz = x : a részben lakott forgalmi értékhez, 12 350 000 Ft-hoz; x = 6 593 746 Ft).

A peres feleket, mint volt házastársakat egyetemlegesen terhelő fizetési kötelezettségek elszámolása körében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az életközösség megszakadásától kezdődően az ingatlanon fennálló hiteltartozást az I. r. alperes törlesztette, melynek összege az OTP adatközlése szerint - 2004. június 1. és 2006. december 6. napja között, a hitelszámla teljes kiegyenlítéséig - két hitelszámlát alapul véve -, valamint a kamatmentes munkavállalói hitel összege figyelembevételével összesen 773 924 Ft volt.

Megállapította, hogy a házassági életközösség fennállása alatt a felperesnek az APEH felé nagy összegű személyi jövedelemadó és járulékaival kapcsolatos tartozása állt fenn, amit 2005. november 7. napján - 1 200 000 Ft befizetésével - részben kiegyenlített.

Az APEH kimutatása szerint 2004. május 31. napján 655 748 Ft volt a felperes fennálló tartozása, mely időpontig késedelmi pótlék adónemben felszámított hátraléka nem keletkezett.

Mindezek alapján a peres feleket egyenlő arányban terhelő közös adósság összegét 1 429 672 Ft-ban, míg az egy főre eső közös adósság összegét 714 836 Ft-ban határozta meg, és ennek eredményeként megállapította, hogy az I. r. alperes 59 088 Ft-tal többet teljesített a közös adósságból, ezért azt a felperes köteles megtéríteni a részére.

A kifejtettek alapján elvégzett elszámolás eredményeként az elsőfokú bíróság az I. r. alperes által fizetendő megváltási ár és értékkiegyenlítés összegét 2 819 539 Ft-ban határozta meg (az ingatlanból jár a felperesnek 2 878 127 Ft, ebből levonandó az I. r. alperes részére megfizetendő közös adósság 59 088 Ft = 2 819 039 Ft).

Az elsőfokú bíróság a perköltség viselésére vonatkozó határozatát a Legfelsőbb Bíróság PK. 10. számú állásfoglalásának IV/G. (helyes megjelölés szerint: VI/g.) pontjában adott iránymutatásban kifejtettekkel indokolta, figyelembe véve azt is, hogy a felperes a többlethasználati díj iránti igénye tekintetében peresztes lett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. r. alperes fellebbezett.

Az I. r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását - a terhére megállapított marasztalási összegnek 2 128 796 Ft-ra történő leszállítását, az ügyvédi munkadíjból és eljárási illetékből álló perköltség fizetési kötelezettségének a mellőzését, az elsőfokú eljárással felmerült valamennyi költségben a felperes marasztalását - kérte.

Fellebbezésének az indokolásában elsődlegesen a házassági életközösség megszűnésének az elsőfokú bíróság által megállapított időpontját sérelmezte arra hivatkozással, hogy azt az elsőfokú bíróság megfelelő bizonyíték hiányában állapította meg a házasság felbontása tárgyában hozott jogerős ítélet indokolásában foglaltaktól eltérően, 2004. május hónap végében. A házasság felbontása iránti perben a felperes is úgy nyilatkozott, hogy az életközösségük véglegesen 2003. július hónapban szűnt meg. A jelen eljárásban meghallgatott tanúk nem tudták sem megerősíteni, sem cáfolni a felperesnek a bontóperben tett nyilatkozatát. Álláspontja szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az életközösségük a bontóperi ítéletben foglaltaktól eltérően, 2004. május hónap végén szűnt meg, ezért megalapozatlanul döntött az elsőfokú bíróság a bontóperi ítéletben megállapított házassági életközösség megszűnésének időpontja megváltoztatásáról, ami miatt nem helytálló a házassági vagyontársaság megosztására vonatkozó elszámolása sem.

Állította, hogy a házassági életközösség megszűnésének helyes és általa elfogadott időpontjától, 2003. július hónaptól kezdődően 2004. május hónapig bezáróan kizárólag ő teljesítette az ingatlanon fennálló, és mindkettőjüket terhelő hiteltartozások törlesztését, ezért a felperest terhelő összeg megtérítésére, javára történő elszámolására igényt tart.

Azzal érvelt, hogy az életközösség megszűnésének eltérő időpontban történő megállapítása miatt 2003. július hónapig tartozik felelősséggel a felperes adósságaiért, ezért a felperes mulasztásával összefüggésben ezt követően esedékessé vált hátralék, késedelmi pótlék megfizetésére nem kötelezhető.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a megtérítendő különvagyonát a részben lakott forgalmi értékhez viszonyítva számolta el.

Az I. r. alperes álláspontja szerint a megtérítendő különvagyonát az ingatlan üres beköltözhető értékéhez viszonyítva kellett volna az elsőfokú bíróságnak megállapítania 6 940 785 Ft összegben ($2\,028\,845 : 3\,800\,000 = x : 13\,000\,000$, $x = 6\,940\,785$ Ft).

Az I. r. alperes kifogásolta a bentlakás által okozott értékcsökkenés elsőfokú ítéletben megállapított mértékét is. Kérte annak figyelembevételét is, hogy a házassági életközösségük megszakadásakor a közös kiskorú gyermekük csupán 4 éves volt, a gyermek nevelését azóta egyedül látja el, és a felperes csupán havi 10 000 Ft összegű gyermektartásdíjat fizet a részére, ami még részben sem fedezi a gyermek szükségleteit.

Mindezek miatt a bentlakás által okozott értékcsökkenés mértékét 20 %-ban, 1 300 000 Ft-ban kérte megállapítani.

Az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó döntését arra hivatkozással kifogásolta, hogy a perre nem adott okot, jogvitájuk peren kívüli rendezése a felperes magatartása miatt hiúsult meg, és a felperes megalapozatlanul nagy összegre indított pert vele szemben.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és az I.r. alperesnek 50 000 Ft + ÁFA összegben fellebbezési eljárás költségekben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelve, helyesen állapította meg az életközösség megszakadásának a házassági bontóperben hozott ítélettől eltérő időpontját.

Hangsúlyozta, hogy a banki hiteltartozás, az APEH felé fennálló tőke, késedelmi kamat és mulasztási bírság, mint közös adósság visszafizetéséért a házastársakat egyetemleges felelősség terheli, és a fizetési kötelezettségnek az egyik fél által eszközölt teljesítése miatt a másik házastárssal szemben keletkezett megtérítési igény a tényleges teljesítéshez igazodik.

Az elsőfokú bíróság a megváltási ár alapjául szolgáló részben lakott forgalmi értéket, és a bentlakás által okozott értékcsökkenés mértékét is helyesen állapította meg, a kialakult bírói gyakorlatra figyelemmel.

Az I. r. alperesnek a perköltség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezést sérelmező fellebbezésével kapcsolatban kérte figyelembe venni, hogy a peren kívüli tárgyalásaik során a csatolt levelekből megállapíthatóan az I. r. alperes tett komolytalannak minősülő egyezségi ajánlatot a felperesnek.

Az ítélet tábla az I. r. alperes fellebbezését a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. tv. (Pp.) 256/A. § (1) bekezdésének f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az ítélet tábla az I. r. alperes fellebbezését az alábbiak szerint, részben találta alaposnak.

Alappal kifogásolta az I. r. alperes fellebbezésében az életközösség megszűnésének az elsőfokú bíróság által megállapított időpontját.

Az elsőfokú bíróság e körben helyesen vette számba a házassági életközösség megszűnésének megállapításához szükséges releváns tényeket és körülményeket, de tévesen értékelte a rendelkezés álló bizonyítékokat.

A házasság felbontása iránt folyamatban volt perben a peres felek egyezően úgy nyilatkoztak, hogy a házassági életközösségük végleg, 2003. júliusában szűnt meg (Hajdúszoboszló Városi Bíróság 3. P. 20.257/2004/2. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

A peres felek házasságát felbontó jogerős ítélet indokolása szerint is ebben az időpontban szűnt meg a peres felek házastársi életközössége.

A felperes a jelen ügyben benyújtott keresetében a házassági életközösség megszűnésének az időpontját nem jelölte meg, nem is utalt annak a bontóperi ítéletben meghatározott időponttól történő eltérésére. Az általa felállított vagyonmérleg III/1. pontjában, a közös adósság körében a 2004. szeptember 15. napján fennálló társadalombiztosítási tartozás összegét állította be, mely időpont eltér mind a házassági életközösség megszakadásának a bontóperi ítéletben, mind a jelen ügy elsőfokú ítéletében megállapított időpontjától.

A 2006. október 30. napján megtartott tárgyaláson a felperes személyesen még úgy nyilatkozott, hogy: „valóban 2003. júliusában szakadt meg közöttünk a házassági életközösség” (elsőfokú eljárás, 14. P. 21.580/2005/24. számú jegyzőkönyv, 11. oldal).

Először a 2006. november 13. napján megtartott tárgyaláson hivatkozott arra, hogy később, 2004. május 21. vagy 22-én, egy vasárnapi napon szakadt meg közte és az I.r. alperes között az életközösség, és a házasság felbontása iránt indított eljárásban bírói kérdésre, csupán a házasság felbontása érdekében jelölték meg 2003. júliusát az életközösség megszakadásának időpontjául.

Az elsőfokú bíróság előtt 26/F/1. szám alatt csatolt beadványában - arra hivatkozással, hogy a közös adósságok helyes összegének a megállapításánál jelentősége van annak, hogy a valóságban mikor szakadt meg az életközösségük - állította, hogy a házassági életközösségük ténylegesen 2004. május 22. napján szűnt meg.

Az elsőfokú bíróság által meghallgatott tanú 1. és tanú 2. szomszéd tanúk meghallgatásuk során nem tudtak nyilatkozni arra vonatkozóan, hogy mikor szakadt meg a peres felek életközössége (elsőfokú eljárás 14. P. 21.580/2005/27. számú jegyzőkönyv, 2-3. oldal).

A felperes jelenlegi élettársának, tanú 3.-nak a vallomása, pedig - mely szerint 2004. május 27. napja óta vannak együtt - a felperes állítását sem nem igazolta, sem nem cáfolta.

Az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy a házastársi közös vagyon megosztása iránti perben az életközösség megszakadásának az időpontja a bontóperi ítéletben foglaltaktól eltérően is megállapítható.

Erre azonban abban az esetben kerülhet sor, ha a bíróság a közös vagyon megosztásával összefüggésben, a perbeli bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján a bontóperi ítélet indokolásában foglalt megállapítástól eltérő következtetésre jut.

A perbeni esetben azonban a fentiekben kiegészített tényeket, körülményeket egybevetve és a felperes személyes nyilatkozatait kiemelten értékelve okszerűen nem lehet levonni azt a következtetést, hogy a bontóperi ítélet indokolásában foglalt megállapítástól való eltérő következtetés levonása megalapozott, jogszerű, és a méltányos elbírálás érdekében indokolt lenne.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. Adott esetben, a felek korábbi, egyező nyilatkozata miatt a bizonyítási teher a felperest terhelte.

Az ítéletábra álláspontja szerint ebben a körben a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, önmagában a 2004. évi elköltözése, a 2004. évben létrejött új kapcsolata nem zárja ki az életközösség 2003. évben történő megszűnését, az I. r. alperesi elszámolás meglétének hiánya pedig nem elegendő bizonyíték az I. r. alperes állításának cáfolatára. Ezért az ítéletábra nem látott lehetőséget arra, hogy a házassági életközösség megszakadásának a bontóperi ítélet indokolásában megállapított időpontját megváltoztassa, ebből következően az elsőfokú ítélet megállapításával szemben a peres felek házassági életközössége 2003. júliusában szűnt meg.

A Csjt. 31. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint a házassági életközösség megszűnésekor a vagyonközösség véget ér, és bármelyik házastárs igényelheti a közös vagyon megosztását.

Ennek során az életközösség megszűnésének időpontjában fennálló állapot szerint kell a felek között elszámolni, és ezen időpont figyelembevételével kell megállapítani a feleket terhelő közös adósság összegét is.

Az I. r. alperes ezért alappal igényelte a felperestől, mint tulajdonostárostól az őket egyetemlegesen terhelő fizetési kötelezettségeknek az életközösség megszakadásától az ő kötelezettségét meghaladó, és a felperest terhelő teljesítés megtérítését.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mindezekre figyelemmel kiegészítette, és megállapította, hogy az életközösség megszakadásától az I. r. alperes 956 099 Ft hiteltörlesztést teljesített.

Az I. r. alperes ezt a perben igazolta, és a részéről történő hiteltörlesztés teljesítését a felperes sem vitatta, részben elismerte.

Az I. r. alperes így alappal tarthat igényt az általa teljesített, és a felperest terhelő hiteltörlesztés felének a megtérítésére.

Részben alapos volt az I. r. alperes fellebbezése a felperes APEH felé fennálló tartozásának az elszámolását illetően.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az elsőfokú eljárás kezdeti szakaszában, a 2006. február 14. napján megtartott tárgyaláson a felperes terjesztette elő azt a bizonyítási indítványt, hogy a bíróság az APEH Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóságát arra vonatkozóan keresse meg, hogy 2003. július 31. napjáig - tehát a házastársi életközösség megszűnésének időpontjáig - milyen tőketartozás keletkezett, milyen összegű adósságot tartottak nyilván. Az V.rendű alperes az elsőfokú bíróság megkeresésére azt a tájékoztatást adta, hogy a felperesnek, mint adózónak a folyószámláján 2003. július 31. napján a következő címeken fennálló összegű tartozásokat tartottak nyilván:

egészségbiztosítási alap 68 600 Ft, nyugdíjbiztosítási alap 232 900 Ft, késedelmi pótlék 34 000 Ft, egészségügyi hozzájárulás 34 800 Ft, bírság, mulasztási bírság 15 000 Ft, összesen 385 300 Ft (szemben az I. r. alperes által elszámolni kért 319 448 Ft-tal).

A peres felek ezért a tartozásért - figyelemmel arra, hogy az a felperes egyéni vállalkozásával összefüggésben keletkezett - kötelesek együttesen helytállni, mert a felek által sem vitatottan a házastársi közös vagyonhoz tartoznak az egyéni vállalkozásnak az életközösség fennállása alatt keletkezett tartozásai.

Az ítéletábra alaptalannak találta azonban az I. r. alperes arra irányuló fellebbezési kérelmét, hogy a megváltási ár kiszámításának az alapja a perbeli ingatlan üres beköltözhető forgalmi értéke legyen, és a különvagyoni ráfordításait is az ehhez viszonyított arányban kell figyelembe venni.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor az elszámolás során az ingatlan részben lakott forgalmi értékét tekintette irányadónak, a kialakult bírói gyakorlat szerint ugyanis - amire helyesen hivatkozott a felperes is a fellebbezési ellenkérelmében - abban az esetben, ha a megváltási ár kiszámításának alapja a részben lakott forgalmi érték, a különvagyoni ráfordításokat is ehhez viszonyított arányban kell figyelembe venni.

Mindezek miatt az ítéletábra az I. r. alperes fellebbezésében foglaltak alapján az elsőfokú bíróság etekintetben helyes döntésének a megváltoztatására nem látott lehetőséget.

Az I. r. alperes alaptalanul igényelte a fellebbezési kérelmében azt is, hogy a kiskorú gyermek bentlakása által okozott értékcsökkenés nem az elsőfokú bíróság által megállapított 5 %-os, hanem a fellebbezési kérelmében megjelölt 10 %-os mértékben terhelje az ingatlant.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok egybevetése alapján, azokat a maguk összességében értékelve - az ingatlan adottságait, használati módját, a gyermek korát figyelembe véve - döntését kellően megindokolva jutott arra a következtetésre, hogy a peres felek közös kiskorú gyermekének bentlakására tekintettel az adott esetben az ingatlan beköltözhető forgalmi értékét 5 %-kal csökkenti. Ennek a mérlegeléssel megállapított okszerű és megindokolt következtetésnek a megváltoztatására az I. r. alperes fellebbezési kérelmében előadottak nem adnak jogi lehetőséget.

Az ítélet tábla nem találta alaposnak az I. r. alperes perköltségre vonatkozó fellebbezését sem.

A kialakult bírói gyakorlat szerint az ingatlan közös tulajdonának megszüntetésénél - amennyiben a közösség megszüntetésre kerül - a perköltség viselésének általános szabálya az, hogy a készkiadások megosztása mellett mindegyik fél viseli a saját költségét. Az ettől való eltérés akkor indokolt, ha arra a felek magatartása okot ad. Adott esetben az elsőfokú bíróság a felperes terhére nem állapított meg olyan magatartást, ami a perköltség viselésének általános szabályától való eltérést indokolná, és az I. r. alperes fellebbezési kérelmében felhozott körülmények sem adnak okot annak megállapítására, hogy a felperes pervitele rosszhiszemű volt, ezt a magatartását nem valósítja meg az, hogy jóval nagyobb összegű igényt terjeszt elő, mint ami az elszámolás eredményeként megilleti.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság helyesen értékelte azt is, hogy a felperes keresete a többlethasználati díj megállapítása körében nem vezetett eredményre, melynek következményét a perköltség viseléséről történő rendelkezésekor levonta.

A kifejtettek alapján az ítélet tábla elszámolása - az elsőfokú bíróság elszámolási módját követve - az alábbiak szerint alakul:

A peres felek közös adóssága:

A felperes által teljesített közös adósság összege:	385 300 Ft
Az I. r. alperes által teljesített hiteltörlesztések összege:	<u>+ 956 099 Ft</u>
A peres felek által teljesített és a peres feleket egyenlő arányban terhelő közös adósság összege összesen:	1 341 399 Ft
Az egy főre jutó teljesített tartozás összege:	670 699,50 Ft
Az I. r. alperesnél többlet teljesítés:	285 399,50 Ft

A felperesnek jár az ingatlanból:	2 878 127 Ft
Ebből levonandó az I. r. alperes javára megtérítendő közös adósság:	<u>- 285 399,50 Ft</u>
Az elszámolás alapján a felperesnek jár:	2 592 727,50 Ft
Kerekítve:	2 592 727 Ft

Az ítélet tábla a fentiek alapján az I. r. alperes által a felperesnek fizetendő megváltási ár és értékkiegyenlítés összegét 2 592 727 Ft-ra leszállította.

Az ítélet tábla mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint eljárva fellebbezett részében részben megváltoztatta, míg az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint nem érintette.

Az I. r. alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, ezért az ítélet tábla a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával a pernyertesség-pervesztesség aránya alapján döntött a perköltség viseléséről.

Az I. r. alperes 690 243 Ft-tal kérte leszállítani az öt terhelő marasztalási összeget, mely alapján a fellebbezett érték 690 200 Ft, az Itv. 46. § (1) bekezdése rendelkezése szerint számított, az I. r. alperes illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összege 41 400 Ft volt.

A másodfokú eljárásban az I. r. alperes fellebbezése részben (32,8 % mértékben) vezetett eredményre, ezért az ítélet tábla a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési illeték összegét megosztva a felperest 13 600 Ft, az I. r. alperest 27 800 Ft megfizetésére kötelezte.

Az ítélet tábla pervesztesség-pernyertesség arányában állapította meg az I. r. alperest terhelő ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési költséget, melynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1)-(2), (5) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy az így meghatározott munkadíjra a rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján felszámította az ügyvédi tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét is.

Debrecen, 2008. július 04. napján

Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk a tanács elnöke, Dr. Pataki Istvánné sk előadó bíró,
Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó